

van 21 karaat vastgesteld. Er wordt alles aan gedaan [fol. 28] om van de grote hoeveelheid duiten te Batavia en elders af te komen. Het staken van de uitgifte heeft de roulatie nog niet veel verminderd, maar te Batavia is het restant, dat eind juni nog f 325.889 bedroeg, op heden geslonken tot f 280.537.

BENGALEN

Heren XVII spoorden aan om zuinig met schepen om te gaan. Gezien het tekort aan schepen zijn de nu gezonden zes zeer welkom. Van de vier Bengaalse retourschepen moesten er twee gebruikt worden om het bestelde uit Sumatra's Westkust gedeeltelijk daarheen te vervoeren, om zo een tweede direct retourschip voor dat kantoor uit te sparen. De Langewijk, die met rijst en andere behoeften naar Ceylon gaat, moet naar Bengalen doorvaren om de goederen voor de handel in Azië vandaar over te brengen. Hieruit blijkt dat alles wordt gedaan om scheepsruimte uit te sparen. [fol. 29] Naar aanleiding van de opmerking over vertrek of insolventie van administrerende dienaren is naar een niet te zeer drukkend middel gezocht. Bij besluit van 10 juli 1750 met latere aanvullingen waren reeds voorzieningen voor repatriërende, ontslagen of overleden dienaren getroffen.)

Doch om Uw Wel Edele Hoogachtbaare oogmerk ten volle te beantwoorden, is den 9^e juli gearresteert dat alle dienaren welken, 'tzij hier, 'tzij op de buytencomptoiren, eenige administratie of directie van 's Compagnies penningen of goederen word toebetrouwd, voor het aanvaarden hunner bedieningen diergelijke borgtochten zullen moeten stellen, die vier jaren na hun overlijden of ontslag stand grijpen en relatie hebben zullen tot al hetgeene, waarvoor ieder uyt hoofde zijner administratie aanspreekelijk geoordeelt mogt worden. Met dien verstande echter dat wanneer iemand, repatriërende of anderszins zijn ontslag obtineerende, bij het quiteeren zijner administratie de vanouds gestelde cautie voor vier jaaren kwam te stellen, de borgtocht, die bij het aanvaarden zijner bedieninge gesteld heeft, cesseeren zal. En deeze laatstgemelde borgtocht (buyten extraordinaire gevallen, die meerder precautie mogten vereischen) is in zulker voegen bepaald, als bij eenen ter resolutie van den 9^e juli geïnseerde lijst specifieke aangetoond word.

Fol. 29r-v.

([fol. 30] De dienaren blijven verplicht om transport van liquiditeiten te doen en de Compagnie houdt, indien noodzakelijk, haar recht boven de borgtochten uit. Als ervoor wordt gekozen om als borgstelling een bepaalde som in de kas te storten, dan wordt daarover geen rente betaald en is daarop geen aanspraak. Om het voor dienaren makkelijker te maken borgen te vinden, mogen deze bij ziekte of overlijden van degene voor wie ze garant staan, in pakhuizen of elders nagaan of alles naar behoren wordt behandeld en of er van de zieke of van de overledene niets ontvreemd wordt, mits de zieke daarvan op de hoogte is en toestemming heeft gegeven. Bij insolventie van een dienaar met een comptabel ambt houdt de Compagnie [fol. 31] het recht van voorkeur op een borgtocht in de zevende plaats, of onmiddellijk na degenen die huis- of landhuur te vorderen hebben, en voor wettelijke hypotheeken en alle andere crediteuren. Doch als twee administrerende of andere dienaren hoofdelijk aansprakelijk zijn voor enige posten, dan houdt de Compagnie bij insolventie van de ene, zijn voorrecht op de vorderingen van de andere en zal deze toegelaten worden met de andere crediteuren van de insolvente boedel. Deze regels betreffende de zekerheden voor borgen en het voorrecht van de Compagnie zijn aan de Raad van Justitie te Batavia, aan de buitenkantoren en met aanplakbiljetten daar en elders bekendgemaakt. Nu er zo aan de wens van Heren XVII is voldaan, wordt de goedkeuring van deze regelingen afgewacht. Daar de essayeur Fredrik Altena al voor het ontvangen van de generale missive uit Nederland naar Padang was vertrokken, kon hij geen mondelinge inlichtingen verschaffen hoe het baar zilver in Nederland wordt gewogen. De opperkooplieden van het kasteel werd bevolen iedere staaf baar zilver bij ontvangst afzonderlijk te wegen en daarvan rapport te doen [fol. 32] ter verzending naar Nederland. Door vergelijking daarvan met de rapporten uit Bengalen en met de gegevens uit Nederland kunnen fouten opgespoord en later voor-